

Tieteellisen tutkimuksen tietosuojaseloste

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa. Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12–14. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

1 Tutkimuksen nimi

Äitiyspakkauskysely 2025

2 Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Kansaneläkelaitos (Kela)
Osoite: PL 450, 00056 KELA (Nordenskiöldinkatu 12, 00250 HELSINKI)
Puhelinnumero: 020 634 11 (vaihde)

3 Yhteyshenkilö tutkimusrekisteriä koskevissa asioissa

Nimi: Miia Saarikallio-Torp, erikoistutkija, Kelan tutkimusyksikkö
Postiosoite: Nordenskiöldinkatu 12, 00250 HELSINKI
Puhelinnumero: 020 634 1368
Sähköpostiosoite: miia.sarikallio-torp@kela.fi

4 Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Tutkimus toteutetaan Kelan tutkimusyksikössä. Kelan tutkimus vastaa tutkimusaineiston säilyttämisestä, tulosten analysoinnista, raportoinnista ja tutkimusaineiston tietoturvallisesta tallentamisesta ja käsittelystä sekä tutkimusaineiston hävittämisestä tutkimuksen päättyttyä. Aineiston otoksen muodostamisesta vastaa Kelan analytiikkayksikön tietoaaineistoryhmä ja kyselyn teknisestä toteutuksesta Kelan Digitaalisten tiedonkeruiden ryhmä.

Hanke toteutetaan yhteistyössä Kelan valtakunnallisten asiakkuuspalvelujen tulosityksikön (perhe-etuudet) kanssa.

5 Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi: Miia Saarikallio-Torp
Postiosoite: Nordenskiöldinkatu 12, 00250 HELSINKI
Puhelinnumero: 020 634 1968
Sähköpostiosoite: miia.sarikallio-torp@kela.fi

6 Tutkimuksen suorittajat

Kelan tutkimusyksikön ja Äitiyspakkauskysely 2025 -hankkeeseen osallistuvat tutkijat.

7 Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Kelan tietosuojavastaava: Raila Brummer
sähköposti: tietosuoja@kela.fi

8 Tutkimuksen luonne ja kestoaika

☒ Kertatutkimus

☐ Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):

1.1.2025–31.12.2026. Tarvittaessa käsittelyaikaa voidaan pidentää.

9 Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsitellään kyselytutkimuksen toteuttamista varten. Äitiyspakkauskysely 2025 -tutkimushankkeessa selvitetään pienten lasten vanhempien tyytyväisyyttä äitiyspakkaukseen ja kokemuksia ja mielipiteitä äitiyspakkauksen sisällöstä. Tutkimuksessa kartoitetaan lisäksi äitien ja isien näkemyksiä perhevapaista ja vanhempina jaksamisesta. Kyselyn tuloksia verrataan aiempien kyselyjen tuloksiin.

Äitiyspakkauskysely 2025 suunnataan vanhemmille, jotka ovat saaneet äitiysavustuksen aikavälillä 15.2.2022-5.4.2024 (vuosien 2022 ja 2023 äitiyspakkaukset). Lisäksi lisäkritereinä on se, että vanhempi on käyttänyt vähintään yhden päivän vanhempainvapaata.

Kysely on kahdestoista Kelan tutkimuksen toteuttama äitiyspakkauskysely.

Tutkimuksen tuottamaa tietoa hyödynnetään äitiyspakkauksen kehittämistyössä sekä perhevapaaudistuksen arvioinnissa.

Hankkeen aineistonkeruu tapahtuu sähköisen kyselyn avulla tammikuussa 2025.

Tutkijat käsittelevät henkilötietoja voimassaolevan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä Kelan sisäisiä ohjeita noudattaen. Tutkijoita sitoo ehdoton salassapitovelvollisuus.

Tulokset raportoidaan tilastollisesti ryhmätasolla niin, ettei yksittäisiä henkilöitä voida tunnistaa raportoiduista tuloksista. Tulokset

raportoidaan Kelan julkaisusarjassa, tutkimusblogina sekä vertaisarvoiduissa tieteellisessä julkaisussa.

10 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn peruste on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti seuraava:

- ☐ Tutkittavan suostumus
- ☐ Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- ☒ Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö
- ☐ Oikeutettu etu; mikä tunnistettu etu on kyseessä:
- ☐ Muu, mikä:

11 Arkaluonteiset henkilötiedot / erityiset henkilötietoryhmät

- ☐ Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia/erityisiä henkilötietoja

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia/erityisiä henkilötietoja:

- ☐ Rotu tai etninen alkuperä
- ☐ Poliittiset mielipiteet
- ☐ Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- ☐ Ammattiliiton jäsenyys
- ☐ Geneettiset tiedot
- ☐ Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- ☒ Terveystiedot: PHQ4-mittari
- ☐ Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen erityisehtoon:

- ☐ Tutkittavan nimenomainen suostumus
- ☐ Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus
- ☐ Tutkittava on saattanut käsiteltävät arkaluonteiset tiedot julkisiksi
- ☐ Käsittely on tarpeen tärkeän yleisen edun vuoksi
- ☐ Muu, mikä:

12 Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimuksessa kerätään kyselytietoja pienten lasten vanhemmilta. Perusjoukko muodostetaan Kelan etuusrekisteristä äitiysavustusta 15.2.2022-5.4.2024 välisenä aikana saaneista henkilöistä. Kyselyn kohdejoukosta tehdään kaksi otosta sen mukaan, milloin äitiysavustus on myönnetty: otos I (vuoden 2022 äitiyspakkauksen saaneet): 15.2.2022–6.1.2023 välisenä aikana ja otos II (vuoden 2023 äitiyspakkauksen saaneet): 1.2.2023–5.4.2024 äitiysavustuksen saaneet äidit ja isät / lapsen toiset vanhemmat. Lisäksi otosten lisäkritereinä on, että vanhempi on saanut vähintään yhden päivän vanhempainrahaa ja että sähköpostiosoite löytyy Kelan asiakastiedoista. Kyselytietoihin ei yhdistetä muita tietoja. Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

- ☒ Suoraan tutkimukseen osallistuvilta
 - ☐ Haastattelu
 - ☐ Postissa lähetettävä kyselylomake
 - ☒ Sähköinen kyselylomake
 - ☐ Videointi
 - ☐ Muu tapa, mikä:
- ☐ Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja, osallistuminen on vapaaehtoista
- ☐ Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja:

13 Tietojen siirto/luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

14 Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä eikä luovuteta.

15 Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä. Tutkimusta varten kerättyjä henkilötietoja ei käytetä tutkittavia koskevaan päätöksentekoon.

16 Henkilötietojen suojauksen periaatteet

- ☒ Tiedot ovat salassa pidettäviä.

Manuaalinen aineisto:

- ☒ Manuaalista aineistoa ei kerätä.

☐ Tutkimuksessa kerätään manuaalista aineistoa; manuaalinen aineisto suojataan seuraavalla tavalla:

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot:

- ☒ Käyttäjätunnus ☒ Salasana ☐ Käytön rekisteröinti
☒ Kulun valvonta
☐ Muu, mikä:

Aineiston anonymisointi / pseudonymisointi:

- ☐ Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteteelliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja).
☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa
Tunnistetietoja (asiakas_ID ja sähköpostiosoitteet) hyödynnetään vain otoksen muodostamisessa ja sähköisen kyselyn teknisessä toteuttamisessa ja ne tuhotaan aineistonkeruun päätyttyä, kun tutkimusaineisto on muodostettu. Tutkijoiden käsittelemä tutkimusaineisto ei sisällä suoria tunnistetietoja, eikä kyselyvastauksia voida yhdistää muihin tietoihin.
☐ Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Suojatoimet arkaluonteisten tietojen osalta:

- ☒ Tutkimussuunnitelma
☒ Tutkimuksella on vastuuhenkilö, kuka: Miia Saarikallio-Torp, Kelan tutkimusyksikkö
☒ Henkilötietoja käsitellään ja luovutetaan vain tutkimustarkoituksiin ja toimitaan siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille
☒ Tutkimuksen osalta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi

17 Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- ☒ Tutkimusrekisteri hävitetään
☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan ilman tunnistetietoja
☐ Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa:

18 Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Tietosuojalainsäädäntö takaa tutkittavalle tiettyjä oikeuksia, joilla tutkittava voi varmistaa perusoikeuksiin kuuluvan yksityisyyden suojan toteutumisen. Mikäli tutkittava haluaa käyttää oikeuttaan, hän voi ottaa yhteyttä kohdassa 3 mainittuun yhteyshenkilöön.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa antamansa suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Rekisteröidyllä on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietoja tutkimuksessa ja mitä henkilötietoja tutkimuksessa käsitellään. Rekisteröity voi myös halutessaan pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä rekisteröidyn henkilötiedoissa on epätarkkuuksia tai virheitä, hänellä on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojen poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) rekisteröity vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa 19 (Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen) kuvatuista oikeuksista saatetaan poiketa tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaisilla perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, jos rekisteröity katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 566 6700

Kirjaamo: 029 566 6768

Sähköposti: tietosuoja@om.fi